

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת חיי שרה תשפ"ד | גליון מס' 419

ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחותנו את

היי לאלפי רבבה. (בראשית כד, ט)

יש לנו לדקדק בלשון הברכה, אחותנו את היי לאלפי רבבה, מפני מה הוסיפו בברכתם, את תיבת 'את'. למה לא היה די באמירת, 'אחותנו היי לאלפי רבבה'.

ויש לומר, בהקדם דברי המדרש (בראשית רבה ס ג), 'מפני מה לא נפקדה רבקה, עד שהתפלל עליה יצחק. שלא יהיו אמות העולם אומרים, תפילתנו עשתה פירות'. והדברים צריכים ביאור ויישוב. מה שונה ברכתו של לבן, מברכתם של ארוונה ודריווש, אשר בירכו את דוד ודניאל, ונתקיימה ברכתם, (ראה מגילה טו).

אלא שהלא ידוע, כי 'לבן ביקש לעקור את הכל', (הגדה של פסח). והנה לבן היה מנחש ומכשף גדול, והיה יודע, כי עתידים לצאת מרבקה שני בנים. האחד יעקב, שכולו שייך לחלק הקדושה, אשר נמשך ובה מקדושתו של יצחק. והשני עשיו, שיהיה שייך כולו לחלק הקליפה. והוא יבוא מצידה של רבקה, שהיא בת רשע.

אל הדבר הזה כיוון לבן הארמי בברכתו, אחותנו את היי לאלפי רבבה. שעיקר הכח והתוקף יהיה לעשיו, אשר יבוא מכוחו ושייך לחלק הקליפה.

והנה מצאנו בפסוקים להלן (סוף פרשת וישלח), כי המלכים והאלופים של עשיו, קדמו לאלה של יעקב. מחמת כן, היה מקום לחשוש, שמא יאמרו אמות העולם, כי ברכתו של לבן, לתת את עיקר התוקף לעשיו, עשתה אכן פרי. עד שבגללה, קדם כוחו ותוקפו של עשיו.

לכן עשה ה', שתהיה רבקה עקרה, עד שיתפלל עליה יצחק. כדי שידעו, שלא מחמת ברכתם, קדם תוקפו של עשיו. אלא אך ורק, משום שעשיו הוא הקליפה, והקליפה תמיד קודמת אל הפרי, הלא הוא יעקב וזרעו.

ויאמר בוא ברוך ה'. (בראשית כד, לא)

אליעזר הוא כנען, ועל ידי ששימש אותו צדיק, יצא מכלל ארור ובה לכלל ברוך.

בוא ברוך ה' - כאומר, אתה שנאמר עליך ארור כנען, מעתה, אתה ברוך ה'. (ויקרא כב טז ופירוט מהרז"ו טז)

יש לדעת, מהיכן ראה לבן וידע לקבוע, כי יצא אליעזר מכלל 'ארור כנען', עד שבא ונכנס בבחינת 'ברוך ה'.

ויש לפרש, כי כשראה לבן את הצמידים, על ידיה של רבקה אחותו, היה סבור שאליעזר נתנם לה בתורת קידושין. היינו, שהיה אליעזר שליחו של יצחק, לקדש עבורו אשה. ובנתינת הצמידים, ביצע את מעשה שליחותו.

והרי למדנו במסכת קידושין (מא:), 'מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית'. אם כן, איך יתכן שאליעזר שלא היה בן ברית, ישמש כשלוחו של יצחק. אלא על כורחך, שבשעה ששלח אברהם אבינו את אליעזר, למצוא אשה לבנו, היתה כוונתו להוציאו לחירות, כדי שיוכל לשמש כשלוחו של יצחק.

וכן מצינו שנפסק כעין זה בשולחן ערוך (יורה דעה סימן רס"ז, סעיף ע), כי עבד אשר ציווה לו רבו, לעשות איוו מצווה, או כל דבר שאינו חייב בו, יצא מיד לחירות. משום שוודאי התכוון האדון בציוויו, לשחררו לחופשי, להיותו בן ישראל המחויב במצוות.

וממילא בעניינינו, סבר לבן, כי כאשר יצא אליעזר לחירות, נפקעה ממנו קללת 'ארור כנען'. ובנוסף, מיד כשהשתחרר מעבדותו, נכנס בגדר בן ישראל, כדינו של כל עבד משוחרר, עד שיכול להיות בגדר 'ברוך ה'.

(זרע שמשון פרשת חיי שרה, מאמר ט)

בסיחה מסיחה, בעל פה.

עלום. רזיתי לפרסם סיפור נס שקרה לי בזכות
הזרע משונן. כפי שכותב רבינו, על חשיבות
פרסום נפלאות ה' שעה שזו - כנאמר בתהלים
פרק קכ"ז: 'ודו לה' חסדו ונפלאותיו לפני אדם'.

לפני כמעט שנה, בתקופת ימי החנוכה בשנה זו.
התקיימה חלוקה של חוברת על מציאת אסתר עם
מאמרי הזרע משונן לזכיו הרבים. בדקתי וראיתי
את הפירוש, והדברים מאוד משכו אותי. חסתי
בהם קדושה מיוחדת, והתפעלתי מהבקיאות שלו
בכל הע"ס.

לא התכוונתי ללמוד בסיביל לזכות ביושעה. רק
נמשכתי לדעת את החידושים שיש בו, להכיר
את סגנון דברי התורה שיש בו. ראיתי שכל כך
הרבה אנשים אוהבים את הספר, אז רזיתי גם
אני להיכנס למיס העמוקים שבו. היות שהחברת
היתה על מציאת אסתר, החלטתי שאסיים עד
פורים, אפילו שלא הכנתי כל דבר.

אחנס, בדיוק באותם ימים הייתי צריך יושעה,
עקב קושי כלכלי שהייתי בו. ורק כשסיימתי את
הלימוד, אורו עיני לפלא שהתרחח חול עיני.

בדיוק כשהתחלתי ללמוד, התחילה היושעה,
כשהתחלתי להסתדר העניין הכלכלי. כשסיימתי את
הפירוש על מציאת אסתר, בפורים, ברוך ה' כבר
היושעה היתה בלתיאמות. היש אולי סכום גדול של
כסף בעזרתו יתברך שמו.

יהיה לכל הלומדים כל טוב. שישמעו בשורות
טובות, ויזכו לכל היושעות!

לתועלת המעוניינים למוע קבו, אבקש לפרסם
את מספרו: 0733-454-554. מוחת הסיפורים
הינה 45. שמעו ותחי נפשכם!

עוד אפשר לבאר, בטעם ההבדל בין ברכת לבן
ואמו לרבקה, אשר גרמה את ההיפך, שתהיה רבקה
עקרה. לבין ברכת דריווש לדניאל, וברכתו של
ארוונה לדוד, אשר התקיימו במלואם.

בהקדם ביאור תפילתו של שלמה המלך (מלכים א'
ח מג וברש"י שם): 'ועשית ככל אשר יקרא אליך
הנכרי'. הנכרי דווקא. כי הגוי, אם לא תתקבל
תפילתו, יקרא תגר כלפי מעלה. לכן, ראוי לקבל
תמיד את תפילתו, כדי שלא יתחלל שם שמים. אבל
איש יהודי, גם אם וכאשר לא תתקבל תפילתו,
יצדיק עליו את הדין. כיון שכן, אם מתפלל על דבר
שאינו טוב עבורו, אינו נענה.

והנה, ברכותיהם של דריווש וארוונה, באו מתוך
שהוקירו והעריכו, את מעשיהם הטובים של
דניאל ודוד. ואם לא היתה ברכתם מתקיימת, היו
מתרעמים על מידותיו של הקדוש ברוך הוא, והיה
שם שמים מתחלל בעיניהם. אשר על כן, כדי למנוע
חילול שם שמים, התקיימה ברכתם.

אולם ברכתם של לבן ואמו לרבקה, אשר באה רק
מתוך אהבתם אליה, מחמת קרבתם הטבעית, אזי
גם אם לא תתקיים הברכה, לא ייגרם בכך חילול
שם שמים. לכן, אדרבה. עשה ה' שתהיה רבקה
עקרה, כדי שלא יאמרו אומות העולם, כי ברכתם
עשתה פירות.

(זרע שמשון פרשת עקב, מאמר א)

הלכתא כנהמני

הישועה צמודה ללימוד

להלן סיפור שפורסם בקו' קול-היושעות, בשמות
סיפורי היושעות, בקולו הנרע של בעל הנס. כאן,
נוסיף מעט נוסף, ממה אמר לנו בעל המעשה,

לשון חכמים

ולפי שפוד הדמעות הם למתק הדין, ובמיתת הצדיק אין צורך לדמעות למתק הדין מעליו, כי אין
לו דין כלל. זהו הטעם שב'ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה' יש כ"ף זעירא בולבכתה, לרמז שלא
הצרך אברהם לזכות הרבה כדי למתק הדין על נפש שרה, כי היתה צדקת ולא היתה צריכה לכה,
ורק בכה לפי שהצדיק שאבד לדורו אבד. ועל זה אמרו שלשה לבכי. (מתוך דברי רבינו בפרשת
תולדות חידוש ה')

